

6844
28.02.2018

26112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Osman BAYDEMİR
Şanlıurfa Milletvekili

Hak ihlallerinin en çok yaşandığı alanlardan biri de cezaevleridir. Gerek sivil toplum örgütlerinin gözlemlerinde ve gerekse de partimize bizzat tutuklu yakınları tarafından ulaştırılan bilgilerde, OHAL ile birlikte cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinde olağanüstü bir artış gözlemlendiği görülmektedir.

Bu çerçevede basına yansıyan bilgilerde Bursa H Tipi Kapalı Cezaevinde aralarında Bursa HDP İl Eş Başkanı Yüksel Akgün ile Efrin'e yönelik askeri müdahaleye karşı barış çağrısı yaptığı için tutuklanan Emek Partisi Bursa İl Başkanı Hasan Özaydın'ın ve yine epilepsi, kalp ve çölyak hastası olan İdris Başaran'ın bulunduğu tutukluların, cezaevi yönetiminin tek sıra halinde ayakta sayım uygulamasına karşı çıktıkları için ters kelepçe takılıp ayakkabıları alınarak hücreye konuldukları iddiaları yer almıştır. Bir 12 Eylül dönemi işkence yöntemi olan bu dayatmaların yönetmeliğe aykırı olduğunu belirten ve itiraz eden tutuklulara gardiyanlarca ayakta sayım alınmasına ilişkin yeni bir genelge geldiği ve bundan sonra da ayakta sayım alınacağı söylenmiştir. İtiraz eden tutukluların gardiyanlar tarafından darp edilerek 4 ve 6 kişilik 2 farklı grup halinde, ellerine ters kelepçe takılarak ve ayakkabıları çıkartılarak saatlerce hücrede tutuldukları ifade edilmiştir. Cezaevi yetkilileri yaşanan bu hak ihlalini reddetmiş ve böyle bir olayın gerçekleşmediği ve tutukluların koğuşlarına geri alındıkları iddia edilmiş ancak

basına yansıyan bilgilerde saatlerce hücreye konulan tutukluların çıkarıldıktan sonra yatakları olmayan başka bir koğuşa alındıkları yer almıştır.

Bilindiği üzere 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Kanunu'nun 6 ncı maddesi, "... *Cezanın infazında hükümlünün iyileştirilmesi hususunda mümkün olan araç ve olanaklar kullanılır. Hükümlünün kanun, tüzük ve yönetmeliklerle tanınmış haklarının dokunulmazlığını sağlamak üzere cezanın infazında ve iyileştirme çabalarında kanunilik ve hukuka uygunluk ilkeleri esas alınır.*" şeklinde hüküm belirtirken yine 7 nci maddesi, "...*İyileştirme araçları hükümlünün sağlığını ve kişiliğine olan saygısını korumasını sağlayacak usûl ve esaslara göre uygulanır*" açık hüküm belirtmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bursa H Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutuklulara yönelik tek sıra halinde ve ayakta sayım yapıldığı iddiaları doğru mudur?
- 2- Bursa H Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutuklulara yönelik sayım uygulamasının ayakta yapılacağı ve bununla ilgili genelge yayınlandığı iddiaları doğru mudur?
- 3- 12 Eylül darbe döneminde bir işkence yöntemi olarak tutuklulara dayatılan ayakta sayım uygulamasının bugün başta Bursa H Tipi cezaevi olmak üzere cezaevlerinde kalmakta olan tutuklulara dayatılmasını gerekçesi nedir?
- 4- 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Kanunu'nun 6 ncı maddesi, ceza infazında ve iyileştirme çabalarından kanunilik ve hukuka uygunluk ilkelerini esas alındığı yönünde hüküm belirtirken tutuklu/hükümlülerin kişilik haklarına doğrudan müdahale sayılan, bir işkence yöntemi olarak bilinen ve 12 Eylül darbe dönemi uygulamaları olan tek kişilik sıra halinde ve ayakta sayım uygulaması ile ne amaçlanmaktadır?
- 5- Tek kişilik sıra halinde ve ayakta sayım dayatmasına itiraz eden ve dayatmanın yönetmeliğe aykırı olduğunu belirten tutuklulara gardiyanlarca ayakta sayım alınmasına ilişkin yeni bir genelge geldiği belirtilmiştir. İlgili genelge ne zaman yayınlanmıştır?
- 6- Bir 12 Eylül darbe işkence yöntemi olan ve tutuklunun kişilik hakkına doğrudan müdahale niteliği taşıyan tek kişilik sıra halinde ve ayakta sayım dayatması gibi işkence yöntemleri ile ilgili söz konusu genelge hakkında Bakanlığınızca kamuoyuna bir açıklamada bulunulacak mıdır?

- 7- İddialara göre söz konusu işkence uygulamasına itiraz eden tutukluların gardiyanlar tarafından darp edilerek 4 ve 6 kişilik 2 farklı grup halinde, ellerine ters kelepçe takılıp, ayakkabıları çıkartılarak 5 saat boyunca hücrede tutulmalarının gerekçesi nedir?
- 8- Basına yansıyan bilgilerde 5 saatlik hücre cezasından sonra hücreden çıkarılan tutukluların yatakları olmayan başka bir koğuşa alındıkları iddiaları doğru mudur?
- 9- Tek kişilik sıra halinde ve ayakta sayım dayatmasına itiraz eden ve dayatmanın yönetmeliğe aykırı olduğunu belirten tutukluların 5 saatlik hücre cezasından sonra yatakları olmayan başka bir koğuşa alındıkları iddiaları doğru ise söz konusu uygulamanın talimatını kim veya kimler vermiştir?
- 10- Bakanlık olarak, Bursa H Tipi Cezaevi'nde tutuklulara dayatılan 12 Eylül işkence yöntemlerinin uygulanması bilginiz ve onayınız dâhilinde değilse bu iddialara yönelik cezaevi yetkilileri hakkında başlatılmış herhangi bir işlem var mıdır? Halen bir inceleme başlatılmamışsa gerekçe nedir?
- 11- Güvenlik gerekçesi ile hükümetinizin ısrarla devam ettirdiği OHAL rejiminin ilanından bu yana kaldıkları cezaevlerinde yaşamlarından endişe duyacak şekilde hak ihlallerine uğradıklarını belirten ve bu bağlamda Bakanlığınız yetkili mercilerine tutuklular tarafından yapılan başvuru sayısı nedir?
- 12- Güvenlik gerekçesi ile ısrarla sürdürülen OHAL ile tutukluların uğradıkları hak ihlallerinin artması arasında bir ilişki var mıdır? Bir ilişki yok ise güvenlik için uzatıldığı iddia edilen OHAL'e rağmen cezaevlerinde kalan tutukluların hak ihlallerine OHAL öncesine oranla daha fazla uğramasının gerekçesi nedir? Bakanlığınız bu durumu nasıl açıklamaktadır?